

'Mediteren op één toon'

NRC Handelsblad, 6-10-2008

Door Floris Don

Muziektheater over de bevrijding van aardse zorgen

De Slagwerkgroep Den Haag speelt Words and Beyond: Hwang Jin-Yi . Het is muziektheater rond een Koreaanse courtisane. Eén lettergreep kan wel een minuut duren.

In elke hoek van de kleine ruimte staat een slagwerkinstallatie, maar het enige dat klinkt is de wegstervende toon van een gong. Danser Michael Schumacher, zaterdag in Maastricht bij het Gala van de Nederlandse Dans bekroond met de Gouden Zwaan, staat doodstil in een waterbak, mezzosopraan Margriet van Reisen is al even onbeweeglijk. Scherpe silhouetten op een rijstpapieren scherm.

Het is het slotbeeld van Words and Beyond: Hwang Jin-Yi, een beeldend muziekproject van Slagwerkgroep Den Haag, componiste Seung-Ah Oh en beeldkunstenaar Ji-Young Chae. Uitgangspunt is het gereconstrueerde levensverhaal van Hwang Jin-Yi, een zestiende-eeuwse courtisane uit Korea. Ze werd geboren in de onderklasse en blonk uit in dicht- zang- en toneelkunst. Ze begaf zich in aristocratische kringen, maar haar wens een familie te stichten ging nooit in vervulling. Als verlicht filosofe maakte ze zich tenslotte los van alle aardse beslommeringen en verlangens.

Ze is een begrip in Korea, films en televisieseries zijn over haar gemaakt. Ik liep lang rond met plannen voor een opera, vertelt Oh, die op het Koninklijk Conservatorium heeft gestudeerd bij Louis Andriessen en is al vaak te gast was bij Slagwerkgroep Den Haag. Ik heb nu eenmaal meer met timbre dan met melodie. In 2003 ontmoette ze Ji-Young Chae en ontstond in plaats van opera het plan voor een interactieve opstelling met spelers, instrumenten en objecten in één ruimte.

Chae gebruikt natuurlijke elementen als water en licht. Bij Words and Beyond verwijzen die op subtiele wijze naar de gezongen tekst. Die is gebaseerd op de gedichten van Jin-Yi met veel natuurbeelden: water stroomt naar de oceaan, in contrast met onbeweeglijke blauwe bergen.

Verstaanbaar is die zang allerminst, ook niet voor Koreanen. Oh: Ik maak gebruik van ChongKa, traditionele Koreaanse zang. Hierbij zing je vanuit de onderbuik in zeer strakke tonen. De tekst wordt eindeloos uitgerekt, één lettergreep kan wel een minuut duren. De woordelijke betekenis gaat verloren, in de plaats daarvan komt een intense concentratie op die ene toon, als in meditatie.

Deze techniek is geen kinderspel, beaamt Margriet van Reisen. De rol van Jin-Yi is wel het moeilijkste wat ik ooit gedaan heb. Niet alleen zijn de Koreaanse woorden lastig, ook de muzikale taal was voor mij totaal nieuw. Van Reisen beheerst de zang inmiddels, maar worstelt nog met haar jurk, een enorm geval dat tijdens de voorstelling in lagen wordt afgepeld. Met die jurk kun je als courtisane geweldig pronken. Maar hij staat ook symbool voor het laag na laag afschrappen en ontdekken wat er dan overblijft. Dat doe ik zelf ook door te mediteren; de ontwikkeling van die vrouw herken ik wel.

De extreme controle over emotie die de zangtechniek vereist, weerspiegelt zich in de choreografie. Danser Schumacher is op zijn

allertraagst, als een standbeeld dat ongemerkt tot leven komt. Ook de slagwerkers moeten zich zeer langzaam in beweging zetten. Oh: De muziek begint strak ritmisch, maar wordt gaandeweg steeds vrijer, parallel met Jin-Yis geestelijke bevrijding. Chae voegt toe: Dit project is niet iets typisch Koreaans, het gaat over het leven dat we allemaal proberen te vervolmaken.

Datum: 06-10-2008
Sectie: Muziek
Pagina: 08
Info: Words & Beyond: 11, 17 , 18/10 Pulchri Studio Den Haag. Als concert: 12/10 Muziekkamer Assen. www.slagwerkgroepdenhaag.nl, www.pulchri.nl
Trefwoord: Theater; Muziek
Organisatie: Slagwerkgroep Den Haag
Persoon: Ji-Young Chae; Michael Schumacher

Op dit artikel rust auteursrecht van NRC Handelsblad BV, respectievelijk van de oorspronkelijke auteur.